SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 200. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1994. Ч. 200. РІК CI

ГОЛОСУВАННЯ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ КПСС-КПУ БУЛО ПОФАЛЬШОВАНЕ

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 19-го жовтня, на сесії Верховної Ради України пристрасті кипіли ще більші, ніж попереднього дня. Як уже інформовано, на сесії 18-го жовтня фракція комуністів заперечувала проти включення до порядку денного питання про визнання депутатських уповноважень колишнього Президента України Леоніда Кравчука. Та оскільки вибори пройшли цілком законно і без порушень, голова Верховної Ради України не мав права не поставити це питання на розгляд сесії. Із 320 присутніх в залі депутатів за визнання уповноважень Л. Кравчука проголосували 216, тобто більшість, і він став депутатом Верховної Ради.

Ще гостріші дебати відбулися під час обговорення питання про скасування постанов Президії Верховної Ради України з 26, 28 і 30-го серпня 1991 року щодо заборони діяльности КПСС-КПУ. Депутати від „лівих" фракцій у своїх виступах доводили, що згадані постанови суперечать діючій конституції. Результати голосування показали, що з 320 присутніх за відновлення КПСС-КПУ проголосували 201 депутат. Письменник Борис Олійник, який також представляє „лівих" у парляменті, сказав, що особи, які намагаються судити комуністичну ідеологію, „впадають у глибокий сатанізм". Депутат від групи аграріїв Володимир Стретович зауважив, що Верховна Рада не може уневажнювати постанови Президії Верховної Ради — це прероґатив конституційного суду. Та все ж сесія ухвалила уневажнити укази Президії Верховної Ради про тимчасове припинення діяльности КПУ, про доповнення до постанови Президії Верховної Ради і про заборону діяльности КПУ, видані 26, 28 і 30-го серпня 1991 року.

Оскільки голосування було поіменним, то виявилося, що „за" регабілітацію КПСС-КПУ проголосували також і депутати, яких на сесії не було, і навіть ті, які перебувають у цей час за кордоном. Представник фракції „Реформи" Євген Костенко навіть назвав деякі конкретні прізвища відсутніх, які невідомо як „проголосували": Володимир Марченко, Ніна Карпачова Петро Ківшак, Руслана Боделан, Радько, Степанюк, Косолапов. Крім того, від імени представника фракції Руху Віталія Шевченка теж хтось проголосував „за", що останній запротестував. Саме ці голоси і стали вирішальними при схваленні рішення про регабілітацію КПСС-КПУ. Для ухвалення було 198 голосів, якщо ж відкинути тих, кого на сесії не було, то такого числа голосів не буде.

Напередодні вечором і вранці 19-го жовтня голова Верховної Ради Олександер Мороз, який теж проголосував за відновлення КПСС-КПУ, не дозволяв виступити депутам, які протестували проти фальшування результатів голосування. Рання сесія перетворилася на бурю емоцій. На 19-го жовтня фактично було заплановано обговорення доповіді Президента України Леоніда Кучми, тому депутат Лесь Танюк висловив думку, що поведінка О. Мороза не випадкова, вона спрямована „на зрив обговорення доповіді Президента", яка багато в чому не подобається „лівим". Депутати почали збирати підписи під вимогою резиґнації О. Мороза. Голова комісії з питань депутатської етики Петро Шейко сказав, що комісія перевірить і повідомить про результати перевірки цього питания на сесії, „але вже тепер очевидно, що певні порушення під час голосування були".

Новообраний депутат Верховної Ради України Леонід Кравчук сказав, що „це загострить ситуацію у парляменті, вирішення цього питання — компетенція конституційного суду". За словами Л. Кравчука, рішення ухвалювалося на підставі застарілої конституції, а інтерпритувати конституцію має право лише конституційний суд, який треба створити. На думку Л. Кравчука, „частина депутатів голосує не за законами, а за політичними уподобаннями".

М. Світуха очолив Канадсько-Українську Програму

Вінніпеґ, Ман, (КУК). — Конгрес Українців Канади повідомив про призначення Миколи Світухи на становище керівника Програми Канадсько-Українського Партнерства з осідком в Оттаві.

Від часу проголошення незалежности в 1991 році в Україні продовжується прочес побудови держави на принципах демократії та ринкової економіки. В цьому процесі передову ролю серед багатьох країн відіграє Канада, подаючи допомогу Україні своїми різноманітними програмами технічної допомоги та іншими ініціятивами.

23-го серпня ц. р. міністер закордонних справ Канади Андре Улет проголосив започаткування федерально фінансової Програми Канадсько-Українського Партнерства з бюджетом на один рік в сумі 2.5 міл. дол. в рамках якої будуть здійснюватися чисельні маломаштабні проєкти практичної технічної допомоги Україні. Програма ПКУП, під загальною адміністрацією Централі Конгресу Українців Канади, впроваджуватиметься в дію шляхом співробітництва з чотирьома керівними канадськими організаціями: Канадського бюра міжнародної освіти, Канадського товариства міжнародньої охорони здоров'я, Інституту публічного управління Канади і спільно Сільсько-господарським інститутом Канади та Канадською федерацією сільського господарства.

У ролі керівника Програми Канадсько-Українського Партнерства, М. Світуха нестиме повни відповідальність за її загальне здійснення, управління і фінансову адміністрацію.

Випускник університету МакҐілл із ступенем маґістра ділової адміністрації, М. Світуха спеціялізувався в міжнародній економіці і торгівлі та є автором кількох опублікованих праць у цих питаннях. Він має значний досвід у міжнародних відносинах завдяки довголітній службі в міністерстві закордонних справ і міжнародної торгівлі Канади на пост представика з питань торгівлі, та в міністерстві науки і технології і в дипломатичних закордонних відрядженнях. Від 1991 року він був партнером Консультаттвної групи Схід-Хахід, яка займалася політичною і економічною оцінкою біжучих реформ інвестиційного клімату і торговельної політики країн Центральної і Східньої Европи, включаючи Україну. Його статті на політичні і економічні теми друкувалися в українській пресі Канади, ЗСА й інших країн.

Менор коледж отримав схвалення юридичних студій

Дженкінтавн, Па. — Цієї осені Менор Джуніор коледж отримав схвалення програми допоміжних юридичних студій і цим з'єднався з добірними школами, признаними Американською палатою адвокатів. Програма допоміжних юридичних студій Менору сягала понад стандарти палати адвокатів.

Процес, щоб отримати признання палати адвокатів, є добровільний і складний. Група офіційних відвідувачів приходить до школи і приготовляє рекомендацію, якою відтак передається для схвалення комісії палати. Ця комісія подає рекомендацію до збору делеґатів палати. Якщо після довгого процесу отримується схвалення, коледж мусить присилати періодичні звіти і за п'ять років внести аплікацію на повне схвалення. Цей процес є довгий, Менор мусить стреміти, щоб перевищити стандарти палати і постійно поліпшувати свою програму. Менор працював довго над тим, щоб отримати схвалення палати започаткованої у 1988 році допоміжної юридичної програми.

За словами директора програми Діяни Півар: „Признання палати вказує на те, що Менор Джуніор коледж має високоякісну програму допоміжної юридичної освіти. Признання отримане від адвокатської громади поліпшує можливості праці для випускників Менор Джуніор коледжу". Признання палати адвокатів мають тільки: університет Вілланова, лише вечорами, курси удосконалення після ступня бакалавра; Філядельфійський інститут для вишколу допоміжного юридичного персоналу, лише після ступня бакалавра; і Пірс Джуніор коледж, де студенти не є зобов'язані відбувати практич-

(Закінчення на стор. 3)

Рада безпеки ООН остерегла Ірак

Ню Йорк. — Після 12-годинної напруженої дискусії Рада безпеки ООН одноголосно схвалила резолюцію, яка засуджує Ірак у зв'язку з його черговою військовою авантюрою на кордоні з Кувайтом.

Коментуючи цю подію, кореспондент „Ню Йорк Таймс" Барбара Кроссет трактує її як політичну поразку Саддама Гуссейна. Він програв, даремно розраховуючи на розбіжність наставлень західніх країн і на незгоди між Вашінгтоном і Москвою. Навіть Василій Сідоров, один з керівників російської дипломатичної делеґації, який весь час виступав проти прийняття антиіракської резолюції, в останній момент мусів визнати, що ця резолюція таки є доцільною.

Документ складається з п'яти головних точок: він засуджує недавнє згромадження іракських військ поблизу кордону з Кувайтом, вимагає, щоб ці війська відійшли звідти, остерігає, щоб Ірак ніколи в майбутньому не використовував свої збройні сили для загрози сусіднім країнам, наполягає, щоб Ірак не повертав назад відведені від кувайтського кордону війська і не посилював своїх формацій на півдні ктаїни, зобов'язує Ірак до співробітництва з комісією ООН, яка покликана контролювати модернізацію іракської армії.

Під час обговорення можливости дипломатичного визнання Іраком Кувайту, хоч С. Гуссейн цього покищо не гарантує, американська делеґація висловилася в тому сенсі, що цю проблему не варто долучати до вимоги виведення військ, а тим більше включати у текст резолюції.

Після затвердження документу представник ЗСА в ООН Меделін Олбрайт сказала: „Резолюція дасть Іракові до зрозуміння, що нема ніякого сенсу сумніватися у твердості, єдності і рішучості Ради безпеки". Водночас є чимало спостерігачів, які припускають, що опинившись у безвихідному становищі, С. Гуссейн може, з відчаю, наробити ще більшого лиха.

О. Мороз частинно підтримує Л. Кучму

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 17-го жовтня, голова Верховної Ради України Олександер Мороз під час зустрічі з журналістами розповів, що незабаром на сесії парляменту обговорюватиметься доповідь Президента України Леоніда Кучми. „Ми повинні ухвалити постанову, у якій було б підтримано кроки Президента в цілому і внесено певні пропозиції щодо поглиблення окремих положень доповіді", — сказав О. Мороз, пояснивши, що, на його думку, Президент не досить чітко виклав своє становище щодо підтримки інвестицій, у тому числі закордонних, та створення промислово-фінансових груп.

Щодо земельної реформи, то, за словами Мороза, радикальні кроки непотрібні. Досить земельного кодексу, ухваленого попереднім парляментом,.

„На мою думку, у земельній реформі треба здійснити те, що вже передбачено нашими законами — Земельним кодексом і двома постановами Верховної Ради минулого скликання щодо земельної реформи. Сьогодні держава тримається на селі, на сільському господарстві. Під час розмови з Л. Кучмою свою точку зору про земельну реформу я арґументував тим, що в Україні понад 25 відсотків землі закон відводить для ринкових перетворень. Діє закон про фармерство, яким передбачено право продажу землі. І це право вже діє щодо присадибних ділянок. Іншими словами, право приватної власности має під собою справжню основу у вигляді виділених земельних ресурсів. Але ж це не означає, що треба негайно розпочинати торгівлю землею. Вартість землі треба включити у вартість товару, який на ній виробляється. Це можна робити через систему оплати за користування землею, через орендну плату тощо. Тоді відбудеться і стабілізація грошової одиниці". — вважає О. Мороз.

ІЗРАЇЛЬ І ЙОРДАНІЯ ДІЙШЛИ ДО ЗГОДИ

Єрусалим, Ізраїль. — Вперша за декілька останніх років ізраїльський уряд, очолюваний соціялістичною Робітничою партією, дістав підтримку з боку опозиції. Вона стосується ізраїльсько-йорданського договору, який може бути підписаний вже в найближчі дні.

„Ми наблизилися до справжнього миру і це треба лише вітати. ВІд мирного договору виграють обидві сторони",- сказав лідер опозиційного бльоку Лікуд Беніямін Натаніягу. Саме він був найбільш непоступливим опонентом підписаної соціялістами угоди з Палестинською визвольною організацією. Він також виступає проти можливоого договори Ізраїля зі Сирією. „Якщо наш прем'єр досягне угоди, згідно з якою спірні території залишаться в нас, то це буде добра угода",- підкреслив Б. Натаніягу.

Як відомо, Йорданія не вимагає повернути їй західній берег ріки Йордан, який перейшов під контролю Ізраїля після Шестиденної війни 1967 року. У 1988 році король Йорданії погодився, що ця земля має належати палестинцям.

Ця обставина, як пише ізраїльська газета „Едіот Ахранот", дозволяє трактувати майбутню угоду „солідною основою для тривкого миру".

Щоправда, ще один лідер опозиції, колишній міністер юстиції Дан Мерідор остеріг від „неприємної несподіванки", маючи на увазі, що в останній момент уряд Ізраїля може погодитися з вимогою Йорданії перебрати юрисдикцію над мусулманськими мечетями, котрі знаходяться у східньому Єрусалимі.

У цілковитому контрасті з доброю перспективою підписання ізраїльсько-йорданського договору перебуває справа примирення з Сирією. Вона продовжує наполягати на поверненні їй Голянських пагорбів.

Вміжчасі на перешкоді до встановлення постійного миру став черговий терористичний акт палестинської групи Гамас, член якої в середу, 19-го жовтня, самогубною вибухівкою знищив повний пасажирів автобус в Тель Авіві. У вибуху згинуло 22 осіб, а 48 було поранено. Помимо цього акту переговори поміж ізраїльтянами і палестинцями продовжуються.

Підробляють доляри

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 19-го жовтня, газета „Київські Відомості" повідомила, що в країнах Европи і СНД в обігу є мільйони 100-доларових банкнотів дуже доброї якости. Представники поліції Великобританії вважають, що їх виготовляють фальшивомонетники на Близькому Сході. Виявити підроблення можуть тільки експерти високої кваліфікації.

Однак, Скотлянд Ярд та інші експерти застерігають, що фальшиві доляри великим партіями переправляються у країни колишнього СССР. Тому газета повідомила серійні числа фальшивих банкнот, виявлених британською поліцією: B 61017573 A, B 63037938, B 37207018 O, B 86330792, B 86330799 O, B 44447827 A, K 0925995 O, K 90569689 Z, A 5890075 A.

ВІДБУЛИСЯ 12-ТІ ЗБОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Іст Гановер, Н. Дж. (Л. Онишкевич). — Тут від 6-го до 10-го жовтня ц. р. в Готелі Рамада, проходили пластові наради КУПО, на яких обрано новий пластовий провід на цілий світ. Це були вже другі з черги збори від 1954 року, коли створено КУПО в діяспорі, на яких також були присутні представники Пласту з України. Сто делеґатів репрезентували крайові пластові організації України і діяспори: Австралії, Великої Британії, ЗСА, Канади, Німеччини та Польщі. Арґентина і Словаччина були заступлені місцевими делеґатами; була також присутня представниця Українського Пласту в Латвії.

День перед зборами уступаючий голова Головної Пластової Булави, Орест Гаврилюк скликав нараду представників усіх крайових пластових старшин і голів підготовчих комісій зборів для інформацій та виміни димок. Самими Зборами КУПО провадила Президія, що складалася із голови — Романа Завадовича (ЗСА) і його заступника — Ярослава Гавриха (Велика Британія) і Олеся Рокіцького (Україна); секретарювали пластунки з Америки, Ніна Самокіш, Стефа Король і Таня Паш. Перед початком програми нарад іменовано 31 пластунів-сеніорів на найвищий ступінь сеніора керівництва. Роман Барановський та Андрій Ластовицький дістали відзначення св. Юрія у золоті.

На початку нарад Верифікаційна комісія (голова Юліян Крижанівський) зложила звіт про число делеґатів з голосами і запропонувала прийняти протокол із попередніх зборів. Усі звіти були подані у книжечці („Звіти і Матеріяли"), що кожний делеґат діставав, отже тільки підсумовуючі звіти зложили О. Гаврилюк за Головну Пластову Булаву і Любомир Романків за Головну Пластову Раду. Л. Романків також коротко описав сучасний стан переговорів представників Пласту зі Світовим скавтовим бюром у справі вступу України до нього (цей звіт був детальніше представлений по закриттю нарад). Після запитів і дискусій над звітами обом інстанціям уділено абсолюторію.

Дальша частина нарад була поділена на групи, що займалися проблематикою поодиноких вікових частин: Орлиний Круг (виховники новацтва), Скобиний Круг (виховники юнацтва), Загальний З'їзд Уладу) Старшого Пластунства і Велика Рада Уладу Пластового Сеніорату.

Другий день нарад проходив серед праць комісій: Статутової, Видавничої, Фінансової, Номінаційної і Резолюційної. Під час вечері Марта Хичій показувала відео із доброчинної праці групи пластунок з Торонто (за ініціятивою Руслани Вжесневської), які започаткували і переводять широку акцію допомоги сиротинцям України. Тоді також Нестор Голинський проводив пластовою програмою, у якій юначки з 20-го курення в Нюарку співали монтаж лісень при дружнім акомпаньяменті старших пластунів.

Серед дискусій і важливіших рішень зборів були такі: не зміняти тепер статуту Українського Пласту; передати видавання журналів „Готуйсь" і „Юнак" крайовим старшинам Канади й Америки, а „Пластовий Шлях" має базуватися на добровільних передплатах; поодинокі краї можуть встановити вік, коли старше пластунство мусить переходити до сеніорату, але це не може бути вище, як 35 років. Також рішено, що ГПБ зобов'язана фінансувати приїзд на КУПО хоч одного делеґата з кожної країни. Задля координації дій поодинокі пластуни чи групи, які плянують пластові проєкти в іншій країні, зобов'язані зголосити пляни до ГПБулави і дістати дозвіл на дію від крайового

(Закінчення на стор. 3)

100-РІЧЧЯ УНС в СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — Окружний Комітет Українського Народного Союзу Сиракюзи-Ютика влаштовує тут ювілейний концерт-бенкет для вшанування 100-річчя УНС. Свято відбудеться в неділю, 30-го жовтня, о год. 2-ій по полудні в залі Українського Народного Дому, 1317 В.Фаєтт вул. Головним промовцем на святі буде д-р Іван Флис, колишній предсідник УНС. Крім того відбудеться вручення нагород довголітнім союзовцям. У мистецькій програмі: жіночий ансамбль з Джансон Сіті, сиракюзький чоловічий хор „Сурма" і сиракюзький танцювальний ансамбль „Одеса". Квитки на концерт-бенкет, по 10 дол., можна набути в членів комітету, в секретарів Відділів УНС і у кредитівці.

В СВІТІ

ПОБЛИЗУ ЯПОНСЬКОГО міста Каншай почало діяти нове летовище, якому покищо нема аналогів у цілому світі. Воно збудоване в морі, на спеціяльно для цього насипаному острові, який займає площу 510 гектарів. Цілодобово працюючи, нове летовище може забезпечити обслугою 454 лети, 68,000 пасажирів і 3,000 тонн вантажів.

У ШВАЙЦАРСЬКОМУ МІСТІ Льозанні відбувся 4-ий міжнародний фестиваль сучасного театру, на якому виступили акторські групи зі ЗСА, Італії, Словаччини, Польщі, Данії, Бельгії і Швайцарії. У фестивалі взяла також участь відома українська театральна студія „Будьмо". Вона показала швайцарським любителям сцени виставу за п'єсою Олега Лишеги „Друже лі бо, брате ду фу". Вистава провадилася українською, італійською та англійською мовами. Газета „Нуво Котідієн" і „Журналь де Женев" вмістили дуже прихильні рецензії на мистецтво українських артистів.

ОСТАННІМ СВОЇМ УКАЗОМ президент Азербайджану Гейдар Алієв звільнив зі служби двох заступників прем'єр-міністра і міністра торгівлі. Міністер сільського господарства Муземіл Абдулаєв і міністер національної безпеки Наріман Імранов заарештовані за причетність до спроби державного перевороту 4-5-го жовтна ц. р. і за організацію втечі лідера опозиції Сурета Гуссейнова з країни.

У ФІНЛЯНДІЇ відбувся загальнонаціональний референдум щодо майбутньої участи країни в Европейському союзі. Більшість фінів, 57 відсотків, висловилася за приєднання Фінляндії до Европейського союзу, проти проголосували 43 відсотки громадян. Всього в референдумі взяли участь 47 відсотків фінських виборців.

У КНИГАРНІ МІСТА ВРОЦЛАВА на Войцеха Ярузельського напав 65-річний поляк Станіслав Гельський, вдаривши колишнього лідера польських комуністів і колишнього президента країни каменем у голову. З декількома переломами лицевих кісток В. Ярузельського на спеціяльному літаку перевезли з Вроцлава до Варшави, в клініку військово-медичної академії. Тим часом заарештований С. Гельський запевнив, що як тільки вийде на волю, подібним чином розправиться з теперішнім прем'єр-міністром Вальдемаром Павляком.

В АМЕРИЦІ

ВІД СУБОТИ, 15-ГО ЖОВТНЯ, постійні дощеві зливи спричинили у південносхідньому Тексасі сильні повені, у наслідок яких вже було вісім смертних випадків. Крім того тисячі осіб треба було евакуювати з 50-ти милевої зони довк ола Гюстону. Найгіршим у цій ситуації це те, що ,як твердять місцеві метеорологи , „ ця система просто паркує над околицею" й не знати коли посунеться. Ґубернатор Тексасу Енн Ричардс звернулася до президента Билла Клінтона, щоб проголосив дані повіти , околицями нещастя та зарядив ,державну допомогу. Президент це зробив у вівторок, 18-го жовтня ,та відразу післав туди секретаря Департаменту транспортації Фредеріка Пену.

У БОСТОНІ, ЩО ЙОГО В СЕНАТІ ЗСА реппезентує сенатор Едвард Кеннеді , останніми днями почалася публічна боротьба між кандидатами обидвох партій. Республіканський кандидат Мітт Ромні у своїх передвиборчих виступах атакує Е.Кеннеді , як застарілого ліберального демократа 60-их років, що не хоче змін, зокрема, у реформуванні системи державної допомоги, приверненні смертної кари та зменшення бюрократизму. У своїх виступах Е.Кеннеді борониться ідеалами свого брата покійного президента Джана Ф. Кеннеді. Все це на думку аналітиків не дає потрібної переваги сенаторові Е.Кеннеді, тому цьогорічні вибори у Массачусетс будуть дуже близькими коли ідеться про голоси.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ проведеними Працюючою групою довкілля ,приватною організацією, яка борется за строгіші правила контролі над пестицидами то мільйони американських громадян п'ють воду з п'ятьма найбільш уживаними пестицидами. У своїх опублікованих дослідах вони стверджують , що понад 3.5 міл. громадян у 121 місті та містечку середньозахідніх стейтів наражені на хворобу рака з цього приводу. У загальному понад 14.1 міл. осіб споживають з питною водою пестициди.

НАСТУПНОГО ПОНЕДІЛКА, 24-ГО ЖОВТНЯ, американські дипломати мають зустрітися з кубинськими дипломатами, щоб обговорити як перепровадити в життя обіцянку Уряду президента Билла Клінтона про дозвіл 20,000 кубинцям іміґжрувати до ЗСА. Переговори на думку дипломатів мали б тривати два або три дні та відбуватимуться у столиці Куби Гавані, а представником ЗСА на згаданих переговорах буде Денніс Гейс , координатор кубинських справ у Державному департаменті.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ ЧИННИКИ Уряду президента Билла Клінтона кажуть, що ЗСА впродовж наступного року подарують Гаїті 216 міл. дол., частина з яких буде ужита на те, щоб дати працю членам всіми зненавидженої гаїтської армії. Браєн Антвуд, адміністратор американської Агенції міжнародного розвитку, підтвердив, що ЗСА погодились на вимогу теперішнього гаїтського президента Жан-Бертрана Арістіда, щоб платити колишнім воякам, яких не включено до новозорганізованої 1,500-членної армії, їхні заробітні платні та в майбутньому забезпечити їх працю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Добра промова Л. Кучми

Президент України Леонід Кучма виголосив 11-го жовтня ц.р. у Верховній Раді програмову промову, яка з'ясувала різні здогади і плітки про його політичне обличчя та наміри. Зокрема і головно ввесь характер і сутній зміст тієї промови рішуче заперечив, наче би Леонід Кучма змагав до якогось союзу з Росією, який обмежував би державну незалежність України і наче би він мав замір завести в Україні, поруч з законом встановленої української мови, як мови державної, мову російську як „офіційну" чи в іншому характері.

Промова була добра, бо доказала, що другий з черги Президент України розуміє, що пріоритетом існуючих проблем української держави є економіка, найтісніше пов'язана з державною незалежністю та недоторкальністю кордонів. Коли Леонід Кравчук був Президентом, Україна мала першорядного репрезентанта перед зовнішнім світом, який проте не мав адміністраційного хисту і занедбав ділянку економіки. Леонід Кучма, колишній директор фабрики ракет для війська з кількадесяти тисячами робітників, є насправді прагматистом, практиком, який орудує цифрами і знаходить відповідь на запити, що їх може конструктивно розв'язати тільки фахівець. Це видно було наглядно з його останнього виступу у Верховній Раді. Він вказав на величезний борг України — 7 біл. дол., який на дальші мільйони щорічно зростає. Вказав зразу на різні способи, як ту проблему розв'язати, спрецизувавши їх у шістьох точках. Найважливішою з них та, щоб здобути із закордону поважні фонди, бо це не загрозить українській державній незалежності, і тут же Кучма запевнив, що він зробив уже в тому напрямку поважні кроки.

Острах, щоб російська мова не стала упривілейована, відпадає, коли Кучма заявив, що треба особливо сприяти розвиткові української мови і культури. Комуністам в Україні порадив, щоби вони виреклися надії на воскресення Совєтського Союзу. Запевняв, що, називаючи за іменем прізвища кількох відомих діячів, Плюща, Чорновола чи Лук'яненка, — кожний з них дійшов би до такого самого висновку, тільки мав би легше завдання, бо не запідозрівали би їх в симпатіях до імперії, — сказав Кучма.

За Л. Кучмою тягнеться погана про нього думка з часу, як він був головою Уряду і підписав був з Росією „економічний союз", що його відкинули Леонід Кравчук і Верховна Рада, перевівши у тексті поважні зміни. „Часи зміняються і ми зміняємось з ними", — говорить мудра староримська поговірка і це стосується і Леоніда Кучми. Можна було сподіватися, що зайшла така зміна після вислухання промови нового міністра закордонних справ Геннадія Удовенка на Генеральній асамблеї Об'єднаних Націй. Він застерігся у тій промові проти поділу Европи на „сфери впливів": це був виразний натяк на оприлюднену в газетах і телевізійних новинах нараду президента Билла Клінтона і президента Росії Боріса Єльцина. Мовляв, Америка залишає у сфері впливів Західню Европу, а Росія матиме у сфері своїх впливів Східню Европу. Міністер закордонних справ не має права робити таких заяв без попередньої згоди свого Президента. Інша річ, що Билл Клінтон передав був американським амбасадорам в Україні дуже гарного листа Леонідові Кучмі та зараз після того договорювався з Єльцином про „сфери впливів". Але це дуже характеристичне для теперішнього президента ЗСА — це не перший і напевно на останній раз робити взаємосуперечні політичні заяви і рішення. Той брак ясного обличчя Президента в різних справах спричинив спад його популярности в суспільстві. У даному випадку нас цікавить більше становище Президента України, як президентів Америки і Росії.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Баранецький

КІЛЬКА ДУМОК ПРО ВИБОРИ '94

II

Також їх успіх у виборах був би далеко кращий і число обраних депутатів було б дещо (але правдоподібно не набагато) більше, якщо б вони діяли у виборах скоординовано, так як це було задумано і узгоджено на останньому конгресі СКУ в Торонто в листопаді 1993 року. На жаль, так не сталось. Та й в тому один із лідерів дембльоку приписав добру частину вини діяспорі, мовляв, „і вони причинились до розбиття дембльоку, бо кожна еміграційна партія чи група підтримувала фінансово своїх ідеологічних чи партійних однодумців радше, ніж центральне Демократичне Об'єднання, що примусило б усі партії співпрацювати, взаємно порозумiватись і спільно узгоджувати кандидатів".

Та все ж, справа не зовсім в тому. Критики в цьому відношенні допустились основного і суттєвого недогляду, бо зважаючи на колосальний запал, вплив і успіхи цієї групи патріотів, правозахисників, політв'язнів та свідомих громадян і молоді в час самостійницьких змагань та в перших днях державобудування, вони переціними кількість та питому вагу цієї групи в новому розподілі сил три роки по здобутті незалежности.

Беручи до уваги два нові потужні бльоки, відновленої Комуністичної Партії України і Соціялістичної та Селянської Партій з одного боку та колишньої державної номенклятури і „червоних директорів" з другого, не маючи доступу до державно-адміністративного апарату, ані до середників масової інформації, національні демократи залишились у виборчих процесах далеко поза центральною ареною, де розігравався рішальний бій.

Національно-демократичний бльок сьогодні, як і колись, хоч не дуже чисельно заступлений в парляменті, залишається надалі наймогутнішою запорукою і сторожем незалежницьких ідей і дій Верховної Ради і Уряду. Там вони всі діють з'єднано, коли держава в небезпеці. З ними контакти і співпраця діяспори були найсильніші і нерозривні і через них, з їх співпрацею чи порадами проходила і дальше проходитиме, хоч може в інших формах, уся допомога Україні від діяспори.

Не менше гострої критики дісталось також Президентові Л. Кравчукові, мовляв, він нерішучий, „хитрий лис, що сам себе перехитрив", добрий ідеолог, але слабий економіст, безпринциповий, зокрема в питаннях Криму, що в очеркненні деяких скрайніх критиків межувало майже зі зрадою.

На це належалося б тільки спитати, чи краще було б мати за першого Президента України в початкових роках самостійности Леоніда Кучму, чи якогось іншого члена верхівки колишнього естаблішменту. Бо ж в тих часах можливість вибору національного демократа справді не існувала.

В тому ж часі Л. Кравчук виказався головним архітектом розвалу совєтської імперії, випровадивши Україну без кровопролиття на шлях незалежности і уневажнивши, разом з Росією і Білорусією, союзний договір з 1922 року. За його старанням Україну визнало понад 150 держав, між ними всі великі світові потуги, які визнали Україну як одну із ключевих держав Східньої Европи. Від наймогутніших одержала Україна запевнення незалежности і непорушности кордонів. Навіть з Росією він зумів виробити мирні, респектабельні стосунки як рівноправний партнер без створення загрозливих протиставлень.

Також на внутрішньому відтинку він завів демократичний лад в критичному періоді переходу від тоталітаризму, з пошануванням людських прав та забезпеченням вільного розвитку етнічним меншинам. За його сильною настановою і підтримкою визнано українську мову державною і прийнято традиційну українську національну символіку.

Його поведінка як лідера та найвищого представника народу була коректна, респектабельна і демократична, яка найшла пошану між видатними лідерами великодержав. Також його поведінка та виступи на міжнародніх зустрічах були тактовні і коректні, що приносило честь українському народові. Врешті його передача президентської булави новообраному Президентові ще раз засвідчила про його демократичну настанову, що з признанням коментувалось у західньому світі.

Постанова Л. Кравчука дальше включитись в політичні справи України повинна бути сприйнята з вдоволенням та полегшою, бо це запевнить дальше продовження поміркованих впливів у праці Уряду та Верховної Ради.

(Закінчення буде)

Юрій Шевельов

ДОБРІ І НЕ ТАКІ ВЖЕ ДОБРІ НОВИНИ З ХАРКОВА

III

Але це була вистава, зовсім відмінна від Курбасової, інакша, але не гірша і не менш оригінальна. Моє „розчарування" було дуже і дуже приємне. Режисер потрактував „Мину" як модернізованого танцюристу, грайливу мольєрівську гру веселих масок. Курбас ніби малював густою олійною фарбою, його переємник легкою пастеллю. Це було свіжо, несподівано і — переконливо.

І от тепер Мала сцена — Березіль виставила „Сто тисяч" Ів. Тобілевича, виставила експериментально, творчо — і сколихнула театральний Харків. За Миколою Яремковим, режисером цих вистав, будемо стежити з найбільшою цікавістю. Виглядає так, що він зможе, не наслідуючи, творчо, відродити дещо з традицій Курбаса. І напевно, ця програма аж ніяк не несвідома: як мені пишуть Данило і Оксана Струки, які захоплені цією виставою, на сходах до „Малої сцени", недавно голих і непривітних, виросло „панно" про старий „Березіль": у центрі портрет Курбаса, від нього росте могутнє дерево — учні Курбасові — відмолоджене дерево нашого театру. Викликом тим невірам, що готові поховати український театр, поховати творчість українську в Харкові.

При театрі ім. Шевченка існує театральний музей. ДХ виділили йому невелику суму на розбудову і активізацію.

А от іще один добрий знак, не з театральної ділянки, і відбувся він без безпосередньої участи ДХ. У Харківському університеті, що донедавна носив ім'я Максима Ґорького (хоч Ґорький ніколи не був причетний ні до якого університету, а вже й поготів на Україні сущого), ректором був проф. Шарапов, не надто зацікавлений проблемами української культури. Кажуть мої університетські колеґи, що цього року професорський колектив подякував Шарапову і вибрав іншого ректора. Він новий і інакший проф. В. Свіч. Чи треба казати, що від українського ректора багато залежить у житті університету, а від університету дещо залежатиме в житті міста?

Життя Харкова — динамічне і не без суперечностей. Голосування харків'ян цього року залежало від багатьох чинників. Тут і жорстока криза, економічна і політична, і хаос у постачанні, і невдоволення Л. Кравчуком, активно підігріване і російською й русофільською пропагандою. Дехто може вже наступного дня голосував би інакше. Але творчі сили Харкова не завмерли й не заникли, вони потужні. Їм потрібна дружня лагідна рука ззовні. З матеріяльною допомогою, хай малою, хай часом символічною. Було б краще мати потужну допоміжну організацію, але може стати в пригоді часом і така обмежена в своїх можливостях, як Друзі Харкова. Потрібна вона не лише на загальні політичні проблеми й поради, а й на ті, що стоять від політики на перший погляд далеко. Культура — велика цінність сама в собі. Але, крім того, підносячи культуру, підносимо і загальний престиж українського слова, українського щодення і творчих піднесень. Надходить на Україну деяка, хоч і не достатня допомога для елементарних потреб політики, економіки, освіти. На додаток до того, потрібна турбота про ті речі, про які Леся Українка колись казала: що треба, того не треба. Це включили в свою програму Друзі Харкова.

Я вже згадував колись на сторінках „Свободи", що в Харкові є два пам'ятники Сковороді. Один у центрі міста, близько того місця, де стояла колись козацька фортеця і Покровський манастир, ті будівлі, де колись викладав Сковорода, а другий — у новозабудованому районі, коло педагогічного інституту. Між ними — величний (хоч у дечому спотворений) пам'ятник Шевченкові, — а трошки далі, на майдані, названому тепер майданом Свободи, на сміх і глум свободі, — великий пам'ятник Ленінові. Цей маршрут з його суперечностями — від Сковороди до Сковороди через Шевченка і Леніна — це свого роду символ сьогоднішнього Харкова.

Якщо ми хочемо, щоб у місті ствердилися Сковорода й Шевченко, допоможім місту. Помагаймо, зокрема, й посередництвом Друзів Харкова. Вони не мають інших надходжень, крім датків від українських людей з осель Америки й Канади. Просимо й приймаємо пожертви великі й малі, заохочуємо спромогтися на найбільшу, на яку вас стати. Чеки просимо виписувати на Kharkiv Fund і висилати на адресу Self-Reliance, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003 (Account 16649-00). Листування просимо спрямовувати на адресу: Friends of Kharkiv, *c/o Educational Council*, P.O. Box 391, Cooper Station, New York, N.Y. 10296-391.

Ініціятивна група складається з таких осіб (за абеткою): Маріян Коць, Оксана Соловей, Євген Федоренко, Юрій Шевельов.

Омелян Твардовський

70-річчя УСВТ „Чорноморська Січ"

В суботу, 22-го жовтня, відбудуться кульмінаційні урочистості, якими УСВТ „Чорноморська Січ" в Ньюарку, Ню Джерзі, відзначить своє славне 70-річчя. Саме в цьому році, 21-го грудня, сповниться 70-років, коли в цьому найбільшому місті Ню Джерзі почало діяти це, тоді ще майже військове, Т-во „Чорноморська Січ". Цілі і завдання Т-ва його основники з'ясували в найбільш ідейному значенні, а саме: об'єднати всіх українців без різниці віровизнання чи політичних переконань (за винятком, очевидно, комуністів), ширити та поглиблювати національну свідомість серед членства і в громаді, проводити культурно-освітню працю, а передовсім плекати фізичну культуру і спорт та сприяти рідному народові в його боротьбі за визволення України від ворожої окупації.

З перспективи 70-років динамічної активности „Ч. Січі" з певністю можемо ствердити, що кожночасні діячі Т-ва безперебійно прямували до вказаної цілі та по своїх можливостях досить успішно виконували заповітні завдання. З нагоди попередніх ювілеїв: 30-річчя, 50-річчя і 60-річчя в „Свободі", інших українських і американських пресових органах, а також у власних ювілейних виданнях та власному журналі „Наш Спорт" були опубліковані вичерпні факти з безперебійно плідної діяльности, як на терені Т-ва, так і для визвольної справи України. Як і годиться такому поважному Т-ву, воно протягом своєї історії було і досі залишилося лідером в ділянках, що їх накреслили попередники „Ч. Січі". Це не випадково, що УСВТ „Чорноморська Січ" намагаються наслідувати наші і чужинецькі спортові осередки. Спортово-виховну працю УСВТ „Чорноморська Січ" гідно оцінювали протягом років теж американські найвищі державні лідери. Так, наприклад, з нагоди 60-річчя, ґратулюючи Т-ву, тодішній губернатор Ню Джерзі Томас Кейн у своєму привіті писав: „Ваша повна відданість для юнацтва українського походження в спорті є взірцева. Завдяки заведеному вами керівництву в службі громаді, ви заслужили собі респект між усіма американцями. Ваша організація уможливила багато культурних, виховних і соціяльних вигід для українсько-американського юнацтва та підготовляла їх до повного і більш якісного життя і в цьому ж часі старалася, щоб ця молодь затримала своє національне походження. Ґратулюю вам за ваші дотеперішні осяги і бажаю вам продовжувати цю корисну працю з майбутніми поколіннями для збереження Америки і ваших рідних в Україні".

В тому ж році, 10-го вересня, у висланому привіті президент Роналд Реґен писав: „Маю спеціяльну приємність переслати теплий привіт для всіх, що зібралися святкувати 60-річчя Українського Атлетичного Т-ва „Чорноморська Січ". Ваша організація є частиною багатих етнічних різнородностей, що є дуже важливе для Америки і її динамічности. Завдяки багатьом важливим атлетичним і культурним активностям ви допомогли затримати горде походження своїх українських попередників, додаючи багатство для нашого суспільства... Ненсі і я пересилаємо найкращі побажання вам, щоб ви дальше продовжували цю працю для добра вашої громади".

Можемо віднотувати, що УСВТ „Ч. Січ" не живе тільки минулим. Не зважаючи на свій заавансований вік, воно продовжує динамічну активність, доказом чого є саме цей ювілейний рік. Ось короткий перегляд дотеперішніх осягів у 1994 році. Гідно відзначили ювілей дружини копаного м'яча: перша дружина, що виступає в сильній півпрофесійній дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґ на весні закінчила сезон здобуттям почесного третього місця. В зимовому сезоні в закритій залі здобула першенство між 18-ти клюбами турніру „Ґуд-Спорт".

Юнацька дружина у віці 18 років здобула трофеї чемпіона в Норден Кавнті Джуніор Сакер Ліґ і перед тим в турнірі в закритій залі чемпіонат „Куґарс".

Юнацька дружина 15 років закінчила свій сезон віцечемпіоном у вищезгаданій Лізі.

Жіноча дружина копаного м'яча після здобуття першенства в турнірі Ґарден Стейт Арт Центрі на Українському Фестивалі, вперше в історії Т-ва, започаткувала свої виступи в жіночій дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґ, в якій досі виграла усі змагання і очолює показник табелі ігор.

Жіноча відбиванкова дружина гідно репрезентувала Т-во в Американській відбиванковій асоціяції, а в першенствах УСЦАК в Торонто здобула трофей чемпіонок.

Чоловіча відбиванкова дружина в офіційних турнірах Відбиванкової асоціяції ЗСА в районі Ґарден-Емпаєр здобула трикратно срібні і таку ж кількість бронзових нагород.

Тенісисти брали участь в усіх турнірах УСЦАК, в яких здобули ряд трофеїв і нагород в різних групах: УСЦАК-Делеґатура Схід в групі юначок, в подвійних іграх і першенствах УСЦАК в групах юнаків і юначок.

Плавацька дружина на першенствах УСЦАК в клюбовому точкуванні зайняла друге місце, ряд плавачок і плаваків здобули нагороди за перше, друге і третє місця. Клюбове перше місце здобули плаваки „Ч. Січі" на Українських Спортових Іграх Молоді. На тих же Іграх перше місце здобула відбиванкова дружина юначок, дружина копаного м'яча юнаків і ряд юначок і юнаків в легкій атлетиці.

Шахісти „Ч. Січі" в чемпіонаті УСЦАК зайняли перші два місця, деякі добилися гарних осягів в американських турнірах.

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Волчук

ОСЬ ТАКА ТО НАША УКРАЇНА...

IV

До Черкас, як було заплановано, ми не поступали (там не було туристичного автобуса), поминули теж Дніпропетровське, а шкода. Воно тягнулося лівим берегом довго-довго лісом коминів і величезних кранів і так цікаво було б подивитися зблизька на ту „грізну" Україну, центр важкої індустрії, металюрґійних, машинобудівних і військових заводів, де випродуковуються відомі на весь світ космічні ракети.

Напевно можна б в майбутньому модифікувати пляни круїз, додати, наприклад, ще й Чигирин, Суботів, Старі Кодаки біля Дніпропетровського чи навіть „відшукати" Асканію Нову, яку Ніколай Набоков назвав „загубленим раєм", „Аркою Ноя" і „обіцяною землею". Насправді, це мав би бути колись величезний заповідник цілинного степу з його оригінальною рослинністю і тваринами, так як він виглядав, коли цариця Катерина запросила німецьких колоністів для його культивування. В своїй книжці „Внутрі Совєтской імперії" (вид. 1979 р.) лондонська кореспондентка російського походження Нора Бєлова присвячує Асканії цілий розділ. Вона пише, що засновником заповідника був Фрідріх фон Фальц-Файн, який відмежував понад 1,500 гектарів того степу, щоб назавжди зберегти його первинний характер. При кінці минулого століття Асканія була відома в цілому світі своїми ботанічними і зоологічними городами. Залежно від пір року, вона вкривалася кольоровим килимом особливих степових квітів, туди Фальц-Файни спроваджували і схрещували найрізноpідніші тварини — европейського буйвола з американським, диких коней Тибету з африканськими зебрами і т.п. „Скарби Асканії для природознавця можна порівняти до скарбів Ленінградського Герміташу", — пише Н. Бєлова.

Після арешту Фрідріха фон Фальц-Файна в час революції заповідник постійно нищився розкраданням, браком адміністрації, пастухами, що почали випасати тут худобу, браконьєрами, що розкрадали тварин і врешті екологічними умовами. Де і в якому стані тепер знаходиться Асканія Нова, ніхто, навіть наші місцеві провідники не могли точно сказати. А якою атракцією був би оцей клаптик незайманого первинного степу!

Від Кременчука, де ми зупинилися і нічого особливого не знайшли, залишилась ще довга дорога до Києва. Річкова круїза тим цікавіша від морської, що вона ніколи не покидається терену, який щомить вимальовує нові пейзажі як не одного, то другого берега.

Дніпро — спокійний, маєстатичний і наче свідомий своєї вічности. Часом він розливається плесом „моря", то знов збігається далеко зеленим трикутником берегів. А всюди та широчінь синіх просторів та гаїв, що зникають на тихому рівненькому обрії під такий же тихий і розмірний ритм корабля. Можна годинами вдивлятися, сидячи на соняшній палубі, думати, читати або просто розкошувати.

Під вагою таких численних і свіжих вражень не покидала одна думка: яка багата і різноманітна наша країна (хоч пізнали ми тільки невелику її частину), які колосальні туристичні можливості, що якось нехтувані і майже зовсім не використані. Тільки подекуди зустрічали ми групи туристів, в більшості літнього віку, і ніде, поза св. Софією в Києві, — груп молоді, такої, що її повно в містах Заходу — з наплечниками і, мабуть, порожніми кишенями, що подорожує самотужки, „на палець", спить на залізничних станціях, але цікавиться, хоче пізнати світ. Відомо ж, що подорожі найкраще „відкривають очі", дають змогу безпосередньо запізнатися з даною країною, її людьми чи проблемами. (Кажуть, що недовірки навертаються, коли побачать Святу Землю). Для нас, зокрема, це важливе не тільки у спілкуванні з чужинцями, але теж і на льокальному рівні — між „Сходом" і „Заходом", — які все ще розмежовані бар'єром, де стільки необізнаности, що часто породжує упередження, а то й ворожість.

Після трьох років незалежности Україна взагалі не існує в американських туристичних довідниках, а власне Україна могла б стати тим „вікном на Схід", який для пересічного іноземця зовсім невідомий, містичний, заплутаний мішаниною суперечних понять та історичної неправди, якому найлегше поставити одне ім'я — „Russia".

Ось що пише John Steinbeck в своїй книжці „A Russian Journal" після подорожі по Совєтському Союзі зараз по закінченні Другої світової війни: „Наш літак летів понад знищеним містом і приземлився на окраїні. Всі казали нам, що як тільки залишимо Москву, то тут буде інакше. Зникне та суворість і напруження. І це правда. На летовищі зустріла нас група українців. Це були люди, що вміють сміятися. Вони веселі і більш зрівноважені, ніж люди в Москві. В них була отвертість і сердечність. Чоловіки високого росту, ясноволосі, з сірими очима. Вони ждали зі своїм автом, щоб відвезти нас до Києва.

Колись це мусіло бути прекрасне місто. Воно далеко старше від Москви. Це — мати російських міст".

І дальше: „Українці не такі як росіяни. Це відокремлений рід слов'ян. І хоч більшість з них знає російську мову в письмі і слові — їхня власна мова окрема, різниться від російської"... А в іншому місці: „Люди тут незвичайно гостинні, дуже привітні і щедрі. Вони інтеліґентні, з почуттям гумору і з енерґією. На руїнах своєї країни вони наполегливо заходяться будувати нові доми, нові фабрики, нову машинерію і нове життя. І вони раз-у-раз повторяли нам: 'Поверніться за кілька років і побачите, що ми осягнули' ".

Виходить, що навіть такому відомому письменникові, як Джан Штайнбек, треба було аж самому поїхати в Україну, щоб „побачити" нас, нашу відрубність чи красу наших міст. А це ж вже середина XX століття.

Правда, хтось скаже, як можна в нинішній економічній ситуації говорити про туристику, коли ціна готелю за одну ніч виносить 7-8 дол. (для нас, американців, вдесятеро більше), а лікар чи інженер заробляє 10-12 дол. в місяць.

(Закінчення буде)

У пам'ять Стефанії Галичин

У Нюарку Н.Дж. в українській дільниці існував „во время оно" неофіційний клюб і бюро, в книгарні сеньйора Сурмача. Він голосив „урбі ет орбі", що приїхала до Америки дівчина з Під-гаєць, молода бльондинка, випускниця гімназії Сестер Василіянок.

До його книгарні приходили молоді і старші парубки, між ними багато неодружених. Туди приходили такі „аси", як д-р Лука Мишуга, редактор „Свободи", д-р Семен Демидчук, колишній делегат „Рідної Школи" і „Просвіти" зі Львова, д-р Володимир Галаган, Володимир Кедровський, колишній інспектор Української Армії, Володимир Різник, нині на Фльориді, одружена яких починалося у Сурмача. Головним предсідником УНСоюзу по дітройтській конвенції став теж „парубок" Дмитро Галичин к. поручник УГАрмії і Січових Стрільців. Я був тоді членом Контрольної Комісії УНСоюзу, коли до нас, членів, приходив по ве-чері до Мартінік Готелю д-р Л. Мишуга і давав лекції як стати важливими в грома-дах, мовляв ви є український „Супрім Корт", отже мусите поводитися „відповідно до становища". Раз зійшов і на тему Д. Галичина, на якого він, Союз і „Свобода" мають великі надії. Але заявив він: „Він мусить одружитися. Добра дружина — це не лише жінка, але ангел-хоронитель від зла, ворога і супостата". Дослівно сказав, що він так скоро жив, що не мав часу на одруження і живе як комірник в Джерзі Сити — вже запізно. Д. Галичин мусить одружитися, бо буде запізно, як на чубку з'явиться лисина, як місяць. Тому д-р Мишуга теж шукав для Галичина „пари", тоді як щасливе українське жіноцтво

На світлині з 1939 року (зліва): Антонина Куропась, Мирон Куропась і Стефанія Галичин.

рішило, що дівчина з Підгаєць приїхала до Америки для Галичина як на замовлення. А Галичин не думав про одруження, не мав часу, хотів перше стати славним у Союзі і американській Україні. Д-р Мишуга мав на приметі не дівчину з Підгаєць, а дівчину з Ню Йорку. Була це теж Стефанія, родом Ольшанська, мати якої мала підприємство у Ріверсайді. Мишуга і Галичин відвідували С. Ольшанську, абсольвентку вищої школи у Відні. Галичин зволікав з освідчинами і присланням старостів.

Стефа виїхала до Нешенал Сити, Каліфорнія, на викладача німецької мови у середній школі. Дівчина з Підгаєць вкінці одружилася з Галичином, жіноцтво не жалувало за С. Ольшанською, бо вона була русинкою, дочкою священика, якого Австрія арештувала і він сидів у таборі Талергоф. Вуйко Ольшанської, о. Ольшанський з Хирова, теж сидів у Талергофі, хоч був ревним українцем.

Молода Стефа Галичин любила родинне життя, любила дітий та не могла їх мати. Діти в'яжуть супружжя — казала мені Стефа: „Дмитруньо мене ніде не бере, не знаю, де він буває вечорами, навіть Нікіта Хрущов витягнув свою „кралю" до Америки". Не було між Стефою і Дмитром сварки. Доходовий дім, який купила, виказував дефіцити і вже по смерти Дмитра УНСоюз врятував її, дав мортгедж.

Стефа Галичин хотіла задоволити мужа, що й вона дома сама сидіти не може, нема кому приготовляти сніданок чи вечерю. Стала активною в організації Український Золотий Хрест, вибрали її головою Центральної Управи. Були непорозуміння в Управі, виступила і заложила Самостійний Золотий Хрест. Не йшло по її волі і це її добило. Купила другорядний мотель в Пуерто Ріко, думала, що роздобуде фінанси, бо мала коштовний процес з підземкою Ню Йорку, мовляв, трагічна смерть Дмитра була недоглядом адміністрації підземки, на що не було доказів.

Померла дівчина з Підгаєць, американська Українка не мала навіть нагоди величаво пращити її.

Степан Куропась

У ВІВТОРОК, 18-ГО ЖОВТНЯ, президент Билл Клінтон погодився з точками договору, що його в Женеві досягли представники ЗСА та Північної Кореї. Він також схвалив плян, яким зобов'язався надати Північній Кореї понад 4 біл. дол. на допомогу розвитку енергетичного постачання впродовж наступного десятиліття. За це Північна Корея пообіцяла заморозити та постепенно зліквідувати свою теперішню програму виробництва ядерної зброї.

Відбулися 12-ті...

(Закінчення зі стор. 1)

пластового проводу у країні, де вона має відбуватися.

Після прийняття загальних резолюцій і схвалення резолюцій уладових, Номінаційна комісія представила дві листи кандидатів до ГПБ і ГПРади; представники старшого пластунства на залі зголосили ще також кандидатів до ГПРади. В результаті голосування вибрано новий пластовий провід.

До ГПБулави на голову вибрано Юрія Слюсарчука (ЗСА), на заступників Ігоря Велигорського (Канада) і Любомира Романківа (ЗСА), генерального секретаря Людмилу Дармограй (ЗСА), діловода фінансів і господарки Василя Сосяка (ЗСА), референта видань Юрія Сеньківа (Канада), головну булаву юначок Оресту Гриців-Ковч, головного булавного юнаків Юрія Мончака, головну булаву новачок Таню Онищук, головного булавного новаків Олеся Сливинського, головного булавного УСП Романа Якубовича та головного булавного УПС Ігоря Комарницького (Канада). До Головної Пластової Ради вибрано на голову Ореста Гаврилюка, заступників: Соню Скрипник (Канада), Ігоря Гайду (ЗСА) і на членів Адріяна Геврика (ЗСА), Петра Содоля (ЗСА), Андрія Перекліту (ЗСА) і Марту Хичій (КАНАДА), а на їхніх заступників: Володимира Базарка (ЗСА), Євгена Дувалка (КАНАДА) та Олеся Рокіцького (УКРАЇНА).

Перед закриттям зборів новообраний голова Головної Пластової Булави Ю. Слюсарчук закликав усіх пластунів до дружньої співпраці.

70-річчя...

(Закінчення зі стор. 2)

Дуже успішно проведено Спортову Школу, в якій в цьому році побувало коло сотні юнацтва з ЗСА, Канади і України. Спортова Школа відзначила своє 25-річчя. Пресова референтура видала чергове число журналу „Наш Спорт".

Поза згаданими осягами, за якими криється і жертвенна праця багатьох членів Управи, на долю чолових діячів УСВТ „Ч. Січ" припав ще обов'язок проводити видатну працю в Проводі УСЦАК і через Централю тісно співпрацювати з Міністерством Молоді і Спорту та НОК України на полі відродження спорту в Україні. Це великий і дуже відповідальний труд і судячи із вислідів, „січовики", як завжди, справилися досить добре. У складі сучасної Управи Т-ва працюють: М. Стебельський — голова, О. Твардовський — заступник і пресовий референт, О. Труш — секретар, О. Напора — імпрезовий, Д. Бобеляк — фінансовий госп. секції. Інші пости займають: О. Колодій, Є. Бренич, Х. Процюк, Р. Пиндус, М. Лесько. На постах провідників ланок і дружин: М. Палинвода, Олег Колодій, Анна і Стефан Панаси, Б. Дорч, М. Бокало, д-р О. Попович, З. Завадівська, А. Томко, О. Гладкий, І. Луків. У Контрольному органі: інж. О. Стащків, В. Васлак, Л. Лапичак-Лесько.

Працю УСВТ „Ч. Січ" гідно оцінили спортові діячі в Україні, від яких надійшли привіти і побажання дальшої плідної праці.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ОДЕСА. — Обласна Рада висунула новий аргумент проти спорудження нафтового терміналу: „він буде неукраїнським". Заступник голови Обласної Ради Микола Богоявленський підтвердив наявність документу, яким експерти підтвердили, що спорудження терміналу не становить загрози для екології. Але скарбниця України порожня і ніхто не знає, яку частку вона внесе у спорудження Південного нафтотерміналу, тому невідомо чий буде термінал — російський, турецький чи ще чийсь. Тим часом провідні експерти-екологи на чолі з академіком Віталієм Потаповим ще раз на доручення Президента перевіряли всі проекти і визнали проект екологічно безпечним.

ЧЕРНІВЦІ. — Тут освітяни мають намір провести попереджувальний страйк, вимагаючи підвищення заробітків. Своїх представників вони відрядять до Києва, щоб вони вручили вимоги освітян, депутатам Верховної Ради.

УПРАВА ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ
"ВОВЧА ТРОПА"
З глибоким сумом
повідомляє
усіх колишніх і теперішніх учасників пластових таборів на „Вовчій Тропі", що в дні 12-го жовтня 1994 р. відійшов на Вічну Ватру улюблений таборовиками пластовий капелян та друг пластової молоді впродовж 40 років

пл. сен. кер. о. крил.

БОГДАН СМИК

член 7-го Куреня УПС ім. А. Войнаровського.

Пам'ять про нього залишиться в серцях усіх пластунів, що побували на нашій оселі, а його дух мандруватиме стежками „Вовчої Тропи", як довго там будуть таборувати українські пластуни.

ПОХОРОН відбувся в Ютиці 20-го жовтня 1994 р.

З глибоким смутком і жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що у вівторок 18-го жовтня ц.р. відійшов у вічність по довгій недузі серця у Блумінгтоні, Індіяна, ЗСА

бл. п.

д-р ОЛЕГ КУДРИК

член американських і українських наукових і професійних товариств, як УВАН, НТШ, Фундація ім. О. Ольжича, Американська економічна асоціяція, Американська бібліотечна асоціяція, Американська асоціяція політичних і суспільних наук та Американська асоціяція університетських професорів.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок 24-го жовтня ц р. о год. 10-ій ранку в церкві Пресвятої Родини у Вашінгтоні, а відтак у „Cider Hill" українському пам'ятнику.

В глибокому смутку залишилися:
дружина — СОФІЯ
сестри — ОКСАНА ПОРИТКО з родиною
— МЕЛАНІЯ ҐАПИШИН з родиною
брат — БОГДАН
сестрінок— ІРИНЕЙ ПРОКОПОВИЧ з дружиною АННОЮ
кузинка — ТЕРЕСА БЕНЬ з чоловіком мгром КОНСТАНТИНОМ
кузин — інж. ВОЛОДИМИР ШАРКО з дружиною МЕРІЛЕН
та ближча і дальша родина у ЗСА, Канаді й Україні.

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в четвер 6-го жовтня 1994 р. в Кармел, Каліф. відійшла у Вічність наша найдорожча МАМА, ЗОВИЦЯ, КУЗИНКА І ТЕТА

бл. п.

СОФІЯ ЛОТОЦЬКА

нар. 8-го вересня 1917 року
вдова по бл. п. д-рові

ЄВГЕНОВІ ЛОТОЦЬКОМУ

членка Союзу Українок ЗСА в Трентоні, Н.Дж.

В неділю 9-го жовтня 1994р. відправлено ПАНАХИДУ в похоронному заведенні Куч в Трентоні Н.Дж., а в понеділок 10-го жовтня відбулися похоронні відправи в українській католицькій церкві св. Йосафата, а відтак на місцевому цвинтарі св. Марії.

Залишені у смутку:
донька — РУТА КАСАБІЯНКА
зовиця — НАДІЯ ЛОТОЦЬКА-БЕНЦАЛЬ зі синами ІГОРЕМ [illegible]
кузин чоловіка —СЕВЕР ПЕТРУНЯК з дружиною ГАННОЮ і дітьми
своячка — АНАСТАЗІЯ ОГРОДНИК-ЖИВАВА з донькою РОКСОЛЯНОЮ ГАРАСИМОВИЧ і дітьми
та близька і дальша родина.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ

У Філядельфії розпочався шкільний рік

У суботу, 17-го вересня, знову гостинно відчинились двері „Нашої Української Рідної Школи". У великій залі УОКЦентру зібрались учні, батьки, вчителі та численні гості на урочистий початок шкільного 1995-95 року.

Отець Роман Паньків, спільно з його сином Юрієм, провів Молебень. З привітальним словом виступив голова Шкільної Ради Ю. Шваб'юк. Він сказав, що наша школа є важливою частиною виховання української молоді, допомагає їм стати свідомими українцями. Особливий наголос ставиться на вивченні української мови, як будівельного матеріялу науки й культури своєї історичної прабатьківщини. Ю. Шваб'юк також підкреслив, що діти — це гордість, наше майбутнє, неоціненний скарб цілої нашої громадськости. Він побажав учням від імені Управи „НУРШ" успіхів в осягненні наук, що вивчаються в школі, а батьків закликав до тісної співпраці з учительським складом в ім'я великої мети — збереження своїх національних ознак.

Великий вклад у плекання любови до України, до своїх прекрасних традицій, до своєї мови вносять дирекція, вчителі та працівники школи, де на сьогоднішній день нараховується 310 учнів.

Вже стало традицією щорічно перед початком навчального року проводити шкільну поширену нараду. Цього року вона відбулась 10-го вересня і на ній зроблено підсумок минулого шкільного року та ставилось нові пляни.

Глибокою за своїм змістом була доповідь мгра Іринея Ісаїва п. з. „Сучасна педагогіка". Він схарактеризував загальні завдання вчителя: витворити в учнів охоту вчитися, свідомий підхід до осягнення матеріялу та застосування набутих знань. Головна увага була звернена на клясифікацію процесу навчання за матеріялом „PETS" — Program for Effective Teaching and Supervision by Modelin Hunter. В змістовних дискусіях на такій нараді вирішуються певна цілеспрямованість, єдиний підхід до найважливішої справи — навчання і виховання, як двох нерозривно зв'язаних ланок педагогічного процесу.

Спільними зусиллями вчителів, дирекції, батьків та української громади ми можемо прищепити любов учнів до всього українського, а головне— до своєї мови. Особливо тепер, коли так гостро стоїть питання в Україні — бути чи не бути українській мові єдиною державною і офіційною, на НУРШ покладається додаткове завдання: не тільки вчити, а всіма засобами берегти й плекати надалі те, що визначає нас як українців.

Галина Клюк

Менор коледж...

(Закінчення зі стор. 1)

ні зайняття поза школою, чого вимагає програма Менору.

Програма допоміжних юридичних студій Менору є в розквіті. Коли Д. Півар почала вчити в коледжі не неповний час, вона практикувала право. Тепер вона присвячує свою увагу, щоб зробити програму допоміжних юридичних студій Менору, найкращою. Каже вона: „Навчання приносить більше вдоволення, я почуваюся більш потрібною, коли пробую навчати студентів етики, етичної поведінки і любови до права". З принагідної колекції правничих книжок, які зібрали Сестри і студенти у адвокатів, Менор тепер має повну бібліотеку права. Особливий грент уможливив коледжові доступ до комп'ютерної програми ВЕСТЛО, приступної технології для правничих бюр.

У СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу на Вічну Ватру незабутнього МУЖА

бл. п.

ЯРОСЛАВА ДМИТРА РУБЛЯ (РОБУСЯ)

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

дня 24-го жовтня 1994 р.
в церквах:
Непорочного Зачаття, Фреш Медов, Н. Й.;
о год. 8-ій ранку
катедрі св. Юра у Львові;
катедрі в Івано-Франківську

також в цей час будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

за батьків ЯРКА
ІВАНА і АМАЛІЇ
в Івано-Франківську й у Львові

Родину, приятелів і знайомих просимо лучитися з нами молитвами

Дружина — ЯРОСЛАВА ПЕТРОНЕЛЛЯ

З глибоким смутком і жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що у вівторок 18-го жовтня 1994 р. нагло і несподівано відійшов у Вічність на 71-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ГРИГОРІЙ КОЛИБАБЮК

ПАНАХИДА — у п'ятницю 21-го жовтня 1994 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні М. Насевича 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — у суботу 22-го жовтня о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві Христа Царя, а відтак тлінні останки спочинуть на українському католицькому цвинтарі св. Марії на Факс Чейс, Па.

У глибокому смутку залишилися:
дружина — АННА
син — ЯРОСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ
дочка — ОЛЕНКА
син — ОРЕСТ з дружиною ЮЛЕЮ
внуки — НІНА, ПАВЛУСЬ І ТЕТЯНА
родина в Україні.

Допомога Україні і ККДУ

Поки глянемо на звіт пророблено роботи, яку координував в останньому році Координаційний Комітет Допомоги Україні (далі ККДУ), зробім маленьку ексурсію у недавнє минуле.

Політичні події в Україні розвивалися таким темпом, що наші центальні громадські установи не змогли зорганізувати вчасну допомогу. Усе це вимагало швидких рішень, і тому у початкових допомогових акціях взяли ініціятиви поодинокі малі групи людей і новостворені організації. Тут слід відзначити, між іншим, Фонд Допомоги Україні з його двома вітками: Фондом Руху та Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля. Ініціяторами цих фондів були професори Тарас Гунчак і Роман Воронка та їхні друзі. За короткий час ці фонди поповнилися такими діячами, як інж. Володимир Воловодюк та д-р Зенон Матківський, і розпочались такі акції: полети найбільших транспортних літаків із ліками для дітей потерпілих у Чорнобильській аварії, комп'ютеризація середніх шкіл, допомога новоствореним організаціям, таким як Товариство Української Мови та РУХ.

Незабаром число і розмір прохань з України про допомогу, а також виникнення багатьох різних допомогових організації, витворили потребу координаційних дій для більш ефективного успіху усіх цих акцій. Для цього, по кількох невдалих спробах, скликано з'їзд українських організацій і товариств, які займались допомогою Україну або у своїй діяльності включалу таку допомогу. З'їзд відбувся в Нюарку в січні 1991 року.

На з'їзді, при участі народного депутата Михайла Гориня, створено Координаційний Комітет Допомоги Україні, в якому коло 30 місцевих комітетів з різних міст ЗСА та десять співпрацюючих установ і організацій рішили координувати свої добродійні зусилля. Новостворений Комітет очолив д-р Богдан Бурачинський. В жовтні 1993 року д-р Бурачинський, з причин здоров'я уступив з головства, і, згідно зі статутом, головство перейшло на Володимира Баранецького, першого заступника голови. Д-р Бурачинський став членом Ради і дорадником екзекутиви.

Починаючи свою працю, ККДУ скоро розвинув масову допомогову акцію, що, як і перед тим, проходила головно через Народний Рух України та Товариство „Просвіта". Та під справжній „хресний вогонь" ККДУ потрапив у підготові до славнозвісного референдуму 1-го грудня 1991 року. Тоді виринули пекучі потреби, які прибрали широких розмірів, а масова достава техніки і пересилки фондів у цих ще не визначних обставинах стала проблемою, що інколи доводила до драматичних моментів.

У формуванні своїх стратегічних плянів ККДУ, залишаючи медичну допомогу компетентним лікарям і організаціям (як Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля), які вже виявили успішну діяльність, накреслив за свою головну ціль піднесення національної свідомости народу, відновлення його історичної пам'яті та ознайомлення з його культурною спадщиною.

Для цього першим проєктом вибрано допомогу школам України, щоб уже змалку запізнати дітей з вартостями, які сповідували їхні предки. Наша громада, розуміючи важливість цього проєкту відгукнулася дуже щедро на наш заклик і допомогла створити Фонд Допомоги Школам України (ФДШУ) при ККДУ, що його очолив інж. Володимир Воловодюк при співпраці проф. Романа Воронки та проф. Євгена Федоренка. У цій галузі діяльності ККДУ осягнув багато.

ФДШУ скоро нав'язав контакту з Міністерством освіти України і у своїй співпраці з міністерством видав ряд підручників у національному дусі, для початкових кляс, а це: буквар для першої кляси (тираж — 500,000), читанки для 2-ої, 3-ої, і 4-ої кляс (350,000 примірників кожна) і літню читанку (280,000 тиражем). Підручнику написані в Україні і там друковані. Середній кошт підручника 11 американських центів! Усі ці підручники розіслано Міністерством освіти до шкіл з дорученням негайно їх впровадити в ужиток.

Тому що міністерство мало потреби друкувати малотиражні посібники для учителів, обіжники, памфлети, на прохання міністерства, ККДУ зайнявся купівлею друкарні і належного устаткування за 200,000 дол.

Продовжуючи працю над підручниками, в цьому році ККДУ видав „Історію України" Дмитра Дорошенка для 7-8 кляс (310,000 примірників) і недавно вийшла з друку „Хрестоматія Української Літератури XX століття" для 11-ої кляси і для вищих учбових закладів (вузів). Хрестоматія є тритомник, кожний том виданий стотисячним тиражем. (Видавець погодився видати додаткових 50,000 тритомників за свій власний кошт, щоб задоволити загальний ринок в Україні). Також замовлено „Історію України XX століття" для 10-11 кляс та „Географія України". Плянується мати ці підручники готовими до друку до кінця цього року, щоб вже були в ужитку в наступному шкільному році — у вересні 1995 року.

В газетах в Україні і діяспорі оголошено конкурс на підручники для інших шкільних предметів, і зараз чекаємо на відгук авторів.

Тут належить згадати про тісну співпрацю у фінансуванні підручників із Українським Народним Союзом (50,000 дол.), пастором Ярославом Шепелявьем із доброчинної організації „Думки про Віру" (100,000 дол.) та Товариства Сеньйорів із Маямі (250,000 дол.) під головством мецената Миколи Ракуша. ЗУАДК натомість погодився на те, щоб дотації йшли через ЗУАДК до часу, коли ККДУ одержав свій власний статус „501 сі 3" добродійної організації, яка звільняє жертводавців від податків на гроші, вислані на цілі ККДУ.

Діяльність ККДУ в ділянці освіти також включає Комісію освіти і науки ККДУ, яку очолює проф. Роман Андрушків. Комісія має програму допомоги студентам і науковцям з України, які бажають студіювати або проводити наукову працю у ЗСА. Комісія розглядає можлості дотацій та стипендій від уряду ЗСА та приватних фундації, і розповсюджує ці інформації по вищих школах України. Вже декілька студентів і професорів скористали з таких фондів. Цей проєкт є знаменний тим, що на нього видаються мінімальні фонди української громади, і саме тому варто було б цій ділянці присвятити багато більше уваги.

Багато прохань надходить до ККДУ, як і до інших організацій, головно від студентів та професорів, які хотіли б стажуватися в Америці і потребують фінансової підтримки. На жаль, не всіх можна влаштувати, але ККДУ виділив малі фонди у декількох випадках, де вже були фінансові зобов'язання від університетів чи інших інстанцій.

Ще один важливий проєкт, який екзекутива ККДУ погодилася підтримати (остаточне рішення залежатиме від схвалення Радою Директорів) — це спонзорування на навчання українознавчих предметів студентів і учителів українського походження зі східньої діяспори в університетах України. По закіченні студій ці абсольвенти, які повернуться до своїх місць постійного проживання, зможуть застосувати там набуте знання для навчання українських студентів та зможуть брати провідну участь у громадській освідомлюючій праці.

Парелельно згаданими вгорі довготривалими освітніми акціями, що далі продовжуваються, ККДУ брав і бере участь в інтенсивній праці, яка зумовлена політичними подіями. Подібно як перед референдумом 1-го грудня 1991 року найбільше уваги, зусилля і фондів у мунулому і цьому році було присвячено виборам до Верховної і місцевих рад та на Президента України. Знову, як колись, визнаючи незвичайну важливість цих виборів, діяспора прийшла із щедрою допомогою. На цей час ККДУ знову став центром, через який проходила допомога, але цим разом він не був сам. Наші дві централі в ЗСА та деякі забезпеченеві союзи також включилися у цю акцію, хоч осібними дорогами. Так все ж, остаточно, підтримувались ті самі або подібні проєкти, як видно із опублікованих звітів тих організацій.

ККДУ за своїм статутом — це організація, яка звільнена від податків і яка не може і не хоче вмішуватися у внутрішні справи України, чи підтримувати якусь політичну партію або кандидатів. Тому ККДУ дуже обережно підходив до допомогових акцій. Проєкти, які підтримав ККДУ, були загально демократизаційного характеру, такі, як звернення по телебаченні і радіо, що заохочували до участи й виборах; конференції та панелі, які роз'яснювали біжучі проблеми та виборчі процеси; соціологічні опити, музичні виступи, молодечі конференції, студентські форуми, жіночі конґреси; прес-центр, що доставляв щоденно найновіші інформації про опити й вислідки багатьох рунд виборів українським та іноземним засобам масової інформації та установам.

Згідно з домовленням на VI Конґресі СКУ в Торонто в листопаді минулого року, поміж представниками з України (М. Жулинский, І. Драч, К. Морозов, І. Гель, І. Деркач та інші) і делеґатами діяспорних організацій та за вказівками Ради Директорів, ККДУ фінансував допомогові акції на виборчі потреби головно через Виконавчий Виборчий Комітет (ВВК) Демократичного Об'єднання України, очолюваного Левом Лук'яненком. ВВК у свою чергу, під наглядом спостерігачів ККДУ, розподіляв фонди на зазначені цілі через свою сітку комітетів у всіх областях (крім трьох галицьких), Щоб слідкувати за розподілом допомоги, її формувати і розповсюджувати, члени екзекутиви чергувалися в поїздках в Україну, як представники ККДУ. Побували там В. Баранецький, В. Воловодюк, Р. Воронка, Анатолій Лисий (який був найдовше). Усі ці поїздки (а більшість із вищезгаданих осіб були в Україні три-чотири рази за останній рік) та перебування в Україні відбулись за власний кошт подорожуючих.

У цьому виборчому періоді, як і у попередньому, ККДУ також підтримував безпосередньо українські часописи демократичного наставлення, спеціяльно у східніх і полудневих областях, купуючи їм комп'ютерні системи, папір та інше приладдя. Для прикладу подамо кілька назв часописів та журналів, які користувались такою допомогою: „Літературна Україна", „Українська газета", „Вісті з України", „Кам'яний Брід" (Луганське), „Східній Часопис" (Донецьке), „Кримська Світлиця" (Симферопіль), „Наше Слово" (Житомир), „Сіверщина", „Громада", „Просвіта", „Самостійна Україна", „Молода Україна", „Культура і Життя", „Вечірний Київ", „Народна Газета". Підтримка преси останніми часами посідає пріоритетну позицію у наших допомогових акціях.

Д-р А. Лисий та В. Баранецький з ККДУ, д-р Василь Маркусь із Товариства Прихильників Руху з Чикаґо та деякі члени братнього Товариства Розбудови Уркаїни з Канади, з якими ККДУ тісно співпрацює в допомогових акціях, провірили три рази книги і діяльність Виборчого Демократичного Об'єднання, щоб упевнитись у правильності їх дій, згідно з нашими вимогами. Зловживань нашими фондами не було.

Д-р А. Лисий, д-р В. Маркусь і В. Баранецький були міжнародними спостерігачами на виборах (цікаво, що Центральний Виборчий Комітет визнав ККДУ за міжнародну організацію, уповноважену до висилки своїх спостерегачів).

ККДУ є членом Української Всесвітньої Координаційної Ради і точним платником вкладок і датків на визначені проєкти, за що управа УВКР висловила йому спеціяльне признання. У минулому році В. Баранецький був як представник ККДУ на загальних зборах УВКР в Чигирині, а цього року — в Батурині.

З акції, які ККДУ проводить на користь України на терені ЗСА, треба згадати активну допомогу, уділену при влаштуванні приміщення для амбасади України у Вашінґтоні. Члени Екзекутиви брали участь у виборі тимчасового приміщення, і ККДУ уфундував неохідне обладнання (меблі, телефонну систему, копіювальник, факс та інше) і платив місячне комірне до часу, коли амбасада купила свій власний дім, який члени Екзекутиви також оглинули і зарекомендували перед купном. У дальшій акції допомоги представництвам України ККДУ не міг брати безпосередньої участи, бо як „такс екземт" американська організація не може допомогти чужому (українському) урядові.

Тому Екзекутива приготувала статут і зареєструвала окрему Фундацію Допомоги Представництвам України, запросила до управи д-ра Степана Вороха, інж. Романа Галібея, інж. Дам'яна Кордубу, Мирослава Шміґеля і Б. Стуса, і на початок ККДУ вложив 20,000 дол. як перший вклад у збіркову акцію. Д-р Богдан Бурачинський вложив надзвичайно багато праці в організацію цієї успішної фундації.

Представники ККДУ брали участь у стараннях вплинути на Американський уряд, щоб змінив своє інколи негативне наставлення до України, будучи членом делегацій українських товариств до Білого Дому і Стейтового Департаменту.

У ЗСА ККДУ також уділив дотації (15,000 дол.) на створення Інформаційного центру в УНІГУ та поважну субсидію (40,000 дол.) дано US-Ukraine Foundation у Вашінґтоні на придбання „грантів" від Американського уряду і приватних організацій та на фундацію бібліотеки і Інституту ім. Пилипа Орлика у Києві, який доставляє інформаційні матеріяли до уряду України і всіх членів Верховної Ради, про демократичні інституції і процеси в західньому світі.

На кінець, кілька думок про можливості і напрям майбутньої діялности ККДУ у діяспорі. Україна — це велика, модерна індустріяльна держава. Її матеріяльні вимоги колосальні, але й такі ж її можливості. Бракує там, одначе, досвідченого проводу, що зумів би відразу перебороти тоталітарну ментальність минулих літ і впровадити політичні та економічні зміни на взір модерних, західніх моделів. Зараз є надія, що нововибраний діловий, практичний президент Леонід Кучма стане на висоті цього трудного завдання. На поправу ситуації потрібно багато часу, і тут діяспора може допомогти своїми досвідченнями експертами, в ролі дорадників, та організацією обмінів і стажування українських політиків, учених, законодавців, військовиків та інших професіоналістів у країнах західнього світу. Уряд України не радо прислухається до порад західніх дорадників — заглибоко закорінилась стара система. Зате дуже успішними виявились обміни — стажування науковців та військовиків і фахові візити законодавців-політиків і інших до країн Заходу. Такі поїздки, якщо зроблені на належному рівні, мають великий вплив на ментальність і схильність прийняти нові ідеї подорожуючими. Допомогові установи і товариства в ЗСА можуть бути допоміжними в організуванні таких візит або в підтримці акцій, доведених у цьому напрямі представництвами УНС і УККА у Вашінґтоні, та іншими організаціями, такими як US-Ukraine Foundation, Freedom House, університети тощо.

Також наші організації і приватні особи повинні активніше заступатись перед нашим американським Урядом і Конґресом за належне відношення до України. Протягом довгого часу єдине зацікавлення американського Уряди Україною було у зв'язку з ядерною зброєю. Навіть сьогодні датки і кредити, признані Росії, в загальному скоро використовуються, тоді коли Україні не виплачується навіть уже признаних фондів. Місцеві комітети повинні організувати акції телефонних звернень і писання листів до Білого Дому та конґресменів і сенаторів зі свого стейту.

Використання фондів із американських державних аґенцій і приватних фундацій для проєктів в Україні — це ще одна, хоч складніша, можливість допомоги (як це робить ККДУ у випадках деяких студентів та професорів із України).

Безмежне поле, одначе, лежить широко відкритим в Україні для майбутньої діяльности діяспори. Тут діяспора може поділитись найбільшим скарбом, який вона посідає — високим рівнем національної свідомости. По довготривалих поділах України, нашим найпріоритетнішим завданням є затерти реґіональні різниці народу, відновити в ньому національну свідомість і любов до батьківщини, та сприяти створенню єдиної суцільної української нації. Для цього в першу чергу належить підтримки освіту через допомогу українським школам, нижчим і вищим. ККДУ виготовив конкретні пляни і проєкти в цьому напрямі; видання нових підручників, книжок, перевидання енциклопедій, та інших. Це також включає наші згадані пляни для східньої діяспори.

До нас доходять вістки, що колишній президент Леонід Кравчук задумує створити Фонд Культури, мета якого в ширшому розумінні співпадає з нашою, і тому існує можливість, що такий фонд, якщо створиться, може мати програми, які заслуговуватимуть на нашу підтримку.

Гостра потреба зараз виникла протидіяти аґресивному наступові російськомовних часописів, книжок і журналів, які заповнюють усі книгарні, кіоски та станки на вулицях України. Також російськомовні телевізійні передачі та радіомовлення заливають весь етер України. Як інформує Демократичне Об'єднання України у своєму найновішому звернені до уряду України, „вони цілеспрямовано формують у громадян скептичне ставлення до незалежности нашої держави і нав'язують тези неможливости побудови вільної соборної демократичної України".

Діяспора мусить допомогти протидіяти цій офензиві негайною допомогою україномовним демократичним часописам і журналам, забезпечити їх потрібною технікою, комп'ютерськими набиральними системами, друкарнями, папером та іншим потрібним приладдям.

Потрібно також допомоги піднести рівень і час передач радіо і телепрограм та посилити потужність сигналу радіостанцій. На це потрібно буде великих фондів і координації дій більших допомогових організацій в ЗСА та Канаді із державними відомствами України. Це є гостра проблема, яка вимагає нашої негайної дії.

Я надіюсь, що на найбличих зборах Ради Директорів ККДУ члени розглянуть з увагою вищенаведені думки і пляни та представлять свої ідеї, і що в цих важливих, тяжких хвилинах і пильних потребах ми виконаємо нашу повинність супроти наших братів і сестер в Україні.

Володимир Баранецький